

КАМАРОВА,

да 1966 г. – асобныя вёскі Камарова і Куцькі

Першае ўзгадванне – з 1330 г. як маёнтак Гаштольдаў.**Пачатак XX ст.** – у 1904 г. у маёнтку Камароўшчызна налічвалася 15 жыхароў, працавалі вінакурны завод і вадзяны млын.**Наш час** – аграгарадок, каля 450 жыхароў, дзейнічаюць школа, сельска-гаспадарчы ліцэй, рамонтныя майстэрні, крамы, пякарня, аддзяленні сувязі і банка, грамадскі цэнтр развіцця сельскага прадпрымальніцтва.

i

Герб Ліс
Герб ЛісСядзіба
Усадебны дом

54°56,11' с.ш., 26°41,24' в.д.

Каменная брама – галоўны ўезд на сядзібу
Каменная брама – главны ўезд на ўсадыбу

Пачынаючы з 1330 г. Камаровам валодалі 10 радоў: Гаштольды, кароль Жыгімонт Аугуст, Катлы, Радзівілы, Комары (далі назву сядзібе), Козел-Паклёўскія, Хамінскія, Барткевічы, Беніслаўскія, Пашкевіч-Талаконьскія і апошнія ўладары – Старжынскія. Тут знаходзіцца сядзібна-паркавы комплекс – помнік архітэктуры, які найбольш поўна захаваўся ў рэгіёне.

Канчатковы выгляд сядзібы фармаваўся ў пач. XX ст. пры Хамінскіх. На сённяшні момант захаваліся сядзібны дом, флігелі, гаспадарчыя будынкі, пейзажны парк з дзвюма сажалкамі (паміж імі раней быў млын).

Паркавая аляя і верхняя сажалка / Парковая аллея и верхний пруд

Сядзібна-паркавы комплекс:
пабудовы, парк, ставы
(пач. XX ст.)Усадебна-паркавы комплекс:
постройкі, парк, пруды
(нач. XX в.)Дом для парабкаў
Дом для слуг

Афіцыйна і Рэкрэацыя / Здания флигеля и рекреации

Каменная брама з дзвюх цыліндрычных калон з шарамі на цэнтральнай плошчы – галоўны ўваход на тэрыторыю сядзібы, раней стаяла пры ўездзе ў Альшэўскі парк. Зроблена ў 1904 г. з часткі валуна «Альшэўскі», другая палова якога зараз знаходзіцца ва ўрочышчы Таўкунец. Каля ўваходных варот размешчаны свіран з буйнога бутавага каменю (пач. XIX ст.). Камяніца, што поруч, служыла для захоўвання мукі, круп, а skleп-лядоўня – для мяса і рыбы.

Сядзібны дом ў стылі «мадэрн» – мураваны, аднапавярховы. Бакавы фасад мае адкрытую тэрасу з ажурнай кованай агароджай, на якой змешчана манэрама «MS» (Марыя Старжынская). Перад сядзібным домам размешчаны два аднолькавыя будынкі: афіцына (дом адпачынку) і рэкрэацыя (дом вольнага часу). У афіцыні меліся пакоі для адпачынку, а ў будынку рэкрэацыі – гімнастычная і танцавальная залы, танісны корт, бильярдная, буфет, захоўваўся спортыўны інвентар. Пасля рэканструкцыі ў ім размяшчаюцца класныя пакоі агульнаадукацыйнай школы і кабінеты вытворчага навучання ліцэя.

У будынку былога свінарніка (П-падобны будынак на плошчы) сёння размешчаны банк і «Цэнтр развіцця сельскага прадпрымальніцтва «Камарова», які распрацоўвае і прапагандуе экалага-эканамічныя праекты і выкарыстанне альтэрнатыўнай энергетыкі ў сельскай мясцовасці (міні-ГЭС, фотаэлектрычная ўстаноўка). У іншых гаспадарчых будынках змяшчаюцца крама, пошта, механізатарскія склады.

Добра захаваўся пейзажны парк, які быў закладзены ў XVIII ст. на паўднёвым схіле ніжняй тэрасы. У дрэвастоі больш за 25 відаў, узрост старэйшых дрэў каля 300 год. Парк з'яўляецца помнікам прыроды мясцовага значэння.

Камора
Здания бывших складовФота-энергетычныя установы
Фото-энергетические установки

С 1330 г. усадыбой Комарово владели 10 родов: Гаштольды, король Сигизмунд Август, Котлы, Радзивиллы, Комары (дали название усадьбе), Козел-Поклевские, Хоминские, Борткевичи, Бениславские, Пашкевич-Толоконские и последние владельцы – Старжинские. Здесь находится наиболее полно сохранившийся в регионе усадебно-парковый комплекс – памятник архитектуры.

Окончательный вид усадьбы сформировался в нач. XX в. при Хоминских. До настоящего времени сохранились усадебный дом, флигели, хозяйственные постройки, пейзажный парк с 2 прудами (между ними раньше была мельница).

Каменные ворота из двух цилиндрических колонн с шарами на центральной площади – главный вход на территорию усадьбы, прежде они стояли при въезде в Ольшевский парк. Колонны высечены в 1904 г. из части валуна «Ольшевский», вторая половина которого находится на берегу р. Страчи в урочище Толкунец. Около входных ворот расположен амбар из крупного бутового камня (нач. XIX в.). Здание рядом служило для хранения муки, круп, а погреб-холодильник – для мяса и рыбы.

Офісны будынак (былы панскі свінарнік)
Офисное здание (бывший панский свинарник)

Помнік драўлянага дойлідства. Старая школа ў в. Куцькі

У сярэдзіне вёскі захаваўся будынак старой драўлянай школы, узведзены ў 1935 годзе, які з'яўляецца помнікам архітэктуры, узорам школьнага драўлянага дойлідства ў нашым раёне пачатку XX стагоддзя. Жылая частка аддзялялася ад школы супрацьпажарным брандмурам. Брандмур (ад нямецкага Brandmauer: Brand – пажар і mauer – mur) прызначаны для раздзялення сумежных памяшканняў аднаго будынка або двух сумежных будынкаў з мэтай перашкодзіць распаўсюджванню пажару.

Каштоўнасць школьнага брандмура ў тым, што на Мядзельшчыне падобныя больш нідзе не захаваліся. У брандмур умураваны геадэзічны знак рапер, які паказвае размяшчэнне школы на вышыні 240 метраў над узроўнем Балтыйскага мора. Ахоўваецца законам.

Камарова – вёска пад дзесяццю гербамі

Гістарычная замалёўка

Кафе «Вітраж» / Кафе «Витраж»

Усадебный дом в стиле модерн – каменный, одноэтажный. На боковом фасаде имеется открытая терраса с ажурной кованой оградой, на которой помещена монограмма «MS» (Мария Старжинская). Перед домом расположено два одинаковых здания: флигель (дом отдыха) и рекреация (дом досуга). Во флигеле имелись комнаты для отдыха, а в здании рекреации – гимнастический и танцевальный залы, теннисный корт, бильярдная, буфет, хранился спортивный инвентарь. После реконструкции в зданиях располагаются классные комнаты общеобразовательной школы и кабинеты производственного обучения лицея.

В здании бывшего свинарника (П-образное строение на площади) сегодня расположены банк и «Центр развития сельского предпринимательства «Комарово», который разрабатывает и пропагандирует эколого-экономические проекты и использование альтернативной энергетики в сельской местности (мини-ГЭС, фотоэлектрическая установка). В других хозяйственных зданиях размещаются магазин, почта, механозаторские склады.

Хорошо сохранился пейзажный парк, который был заложен в XVIII в. на южном склоне нижней террасы. В древостое более 25 видов, возраст старших деревьев около 300 лет. Парк является памятником природы местного значения.

Помнік загінуўшым у Вялікай Айчыннай вайне
Обелиск в память о погибших во время Великой Отечественной войны